

Zápis ze semináře:

Výměna zkušeností s realizací projektů OP VK

Téma: Primární prevence

31. května 2012, MŠMT, Corso IIa, Křižíkova 34/148, Praha 8

V úvodu semináře přivítal všechny účastníky moderátor celého setkání Mgr. Petr Nečina - gestor pro OP 1.2. Účastníci byli informováni, že se jedná již o 7. seminář z cyklu seminářů „Výměna zkušeností s realizací projektů OP VK“. Hlavním cílem seminářů, je poskytnutí prostoru realizátorům projektů pro představení a vzájemné sdílení zkušeností, které získali při realizaci svých projektů.

Účastníkům byly představeny webové stránky MŠMT, na kterých jsou prezentovány výstupy ze seminářů: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/vase-projekty-priklady-dobre-praxe>.

Společným tématem semináře byla primární prevence v projektech OP VK. V první části semináře byly představeny projekty, které se zabývají tématem primární prevence. Druhá část semináře byla věnována diskusi.

❖ OTÁZKY K PŘEDSTAVENÝM PROJEKTŮM¹

1. Elio pro školy, "Elio, o.s.", Bc. Magda Nováčková, Mgr. Jana Kohnová

STŘED: Jaké máte zkušenosti s komunikací se školami? Vidíte v něčem konkrétním problém?

Elio: Komunikace při získávání CS byla ze začátku velmi obtížná. Nereálná očekávání škol. Školy neoceňovaly, že získávají komplexní ucelený program, ale řada z nich chtěla upravovat podmínky účasti. Zároveň malá informovanost přímo učitelů. Problematický přístup některých pedagogů. S každou školou jsme měli uzavřenou smlouvu o účasti v projektu, přesto byla motivace škol a pedagogů velmi obtížná. Stále řešíme problém, jak vhodně motivovat. Rodiče byli informováni na třídních schůzkách, kterých se účastnili i lektori, případně forma letáků.

SEMIRAMIS: Řešíme obdobný problém, klobouk dolů, že se Vám podařilo získat alespoň nějaké školy na výjezdní akce.

Děkujeme, zájem o účast je především dán našimi lektory, které považujeme za velmi kvalitní.

---

¹ Podrobné představení jednotlivých projektů viz prezentace

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Vytváření pozitivního sociálního prostředí ve školách, Moravskoslezský kraj, Ing. Dana Sačková, Bc. Tomáš Velička, Bc. Lucie Cábová

STŘED: Zmínili jste, že v průběhu projektu pracovali pedagogové s třídním kolektivem. Můžete nám to více přiblížit?

Moravskoslezský kraj: Zkoušeli jsme aplikovat to, co se pedagogové naučili v teorii. Byli pod supervizí – přímou i nepřímou. Každý účastník (pedagog) si vybral jednu třídu, se kterou měl intenzivně pracovat.

Elio: Tato práce byla v rámci třídnických hodin?

Moravskoslezský kraj: Toto jsme nechávali na kompetenci každé školy, někdy to bylo v rámci třídnických hodin, někdy v rámci běžné výuky – např. v rámci výuky společenských věd.

Elio: Jak pedagogové vnímali supervize?

Moravskoslezský kraj: Z počátku velké obavy. Nakonec ale všichni potvrdili, že to pro ně bylo přínosné, cítili podporu lektorů. Hodin se účastnilo často i vedení školy – formální autorita.

MŠMT: Měli jste také problém se zájmem škol na zapojení do projektu?

Moravskoslezský kraj: S motivací jsme problém neměli, školy na začátku přímo obvolával krajský metodik. Osvědčilo se nám, když řediteli dá nabídku někdo, s kým se dobře zná (metodik, instituce). Ředitelé zpravidla novým neznámým organizacím nevěří. Připravili jsme informační leták, který jsme rozeslali asi na 200 škol. Školy se nám ve velké míře (cca 40) přihlásily samy.

MŠMT: Pokud si měli kantoři vytipovat jednu problematickou třídu, na co se zaměřil a je patrný nějaký posun?

Moravskoslezský kraj: Velká část účastníků si vybrala třídu, kde byli třídními učiteli. Poměrně hodně škol si ale také vybralo rizikovou třídu na škole. Prozatím jsme ve fázi vyhodnocování, ale téměř u všech tříd jsme zaznamenali posun v sociálním klimatu třídy, případně posun u jednotlivých žáků, kteří byli v původním sociometrickém hodnocení na okraji. Záleží však na každé škole, výsledky se různí. Je znát, pokud se pedagogové hlásili sami, nebo je přihlásilo pouze vedení školy.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

STŘED: Máte zkušenosti s tím, že by některý účastník kurz nedokončil?

Moravskoslezský kraj: Pouze 1 účastník pravděpodobně nedokončí kvůli zdravotním problémům, ale jinak žádný z účastníků neukončil předčasně.

3. Komplexní aktivity zaměřené na zdravé vztahy v kolektivu na ZŠ, SEMIRAMIS o.s., Mgr. Simona Krajíčková

Moravskoslezský kraj: Spolupracujete s PPP při školení pedagogů?

SEMIRAMIS: Spolupracujeme s OSPODY i PPP, obrací se na nás ale často školy, které nemají s těmito organizacemi dobrou zkušenost.

MŠMT: Kdo jsou Vaši lektori?

SEMIRAMIS: Naši lektori jsou zejm. studenti VŠ humanitních oborů, oslovujeme např. studenty už 2. ročníku bakalářského studia, aby u nás vydrželi co nejdéle.

4. Zavedení komplexního programu prevence sociálně-patologických jevů na ZŠ a SŠ, ACET ČR o.s., Mgr. Krampota

MŠMT: Dokázal byste říci jaké je zapojení škol do projektu podle typu?

ACET: Přesné údaje prozatím nemám, ale dá se říci, že zájem víceletých gymnázií v porovnání s ostatními středními školami, je spíše menší.

MŠMT: Máte programy ve školách a následně neformální komunikace s dětmi. Jak to v praxi probíhá a je to nějak garantováno?

ACET: Každý student dostane kontakt na odborníky v určitém kraji, může se zeptat lektora, kterého potkal na semináři ale i dalších odborníků. V případě potřeby dotazy sami konzultujeme s příslušnými odborníky.

5. Centrum prevence a pomoci, STŘED, o.s., Mgr. Dagmar Medňanská, Mgr. Martina Bártová

MŠMT: Zaujala mě myšlenka, že jste schopni dlouhodobě pracovat se skupinou. Předpokládám, že se jedná o rodiny, které mají dlouhodobý problém. Zajímá mě, kteří odborníci (lektori) setkání vedou.

STŘED: Forma práce v ambulanci je poměrně široká, nepracujeme čistě terapeuticky, využití také zkušeností psychologů, sociálních pracovníků apod. Všichni jsou pod supervizí. Práce s rodinou je individuální, pracuje se na principu zakázky – co který člen rodiny chce, v čem je problém atd. Následně dítě chodí samo na konzultace, nebo probíhají další konzultace se všemi členy rodiny podle typu problému. Spolupráce je nutná zpravidla dlouhodobá např. intenzivní spolupráce 1 rok. V případě závažných problémů dítě (rodinu) odkazujeme přímo na psychiatrii. Nejvíce si ceníme propojitelnosti – dítě, rodina, kolektiv třídy, celá škola.

❖ DISKUSE NAD TÉMATEM PRIMÁRNÍ PREVENCE V PROJEKTECH OP VK

MŠMT: V čem byly hlavní problémy projektu?

Semiramis: Problémy nám ze začátku dělaly nejasné informace. Často se nám měnili odborní garanti ze strany MŠMT. Důležité informace se k nám dostávaly se zpožděním. Problém s vykazováním účastníků.

MŠMT: Děkujeme za připomínku. Pokud bude další programovací období, budeme se tomuto snažit vyvarovat.

MŠMT potřebuje mít doložené podpořené osoby. Pokud pracujete s celým třídním kolektivem, stačí seznam žáků z třídní knihy, vždy se snažíme hledat administrativně nejméně náročnou cestu.

STŘED: Na základě jakých parametrů se rozhoduje o tom, kdo je dítě se SVP?

MŠMT: Toto je obecně vymezeno § 16 školského zákona – 3 skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zákon říká, že poradenským zařízením musí projít každé dítě se SVP. V praxi je však tato diagnostika zejména u sociálně znevýhodněných žáků obtížná. V pravidlech OP VK je vymezeno, že sociálně znevýhodněné pro potřeby projektu může označit i ředitel školy (Prováděcí dokument), dle předložených kritérií.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

STŘED: U ředitelů jsme se setkali s velkou nevolí toto vykazovat. Ředitelé musejí podepsat čestné prohlášení, že je určité dítě ze sociálně znevýhodněného prostředí. Uvítali bychom, kdyby cesta podpory pro tyto děti byla i nadále, jen jsme měli problém s vykazováním.

MŠMT: V současné době například probíhá šetření ombudsmana mapující počet romských žáků v praktických školách. Nedá se systémově pracovat s touto skupinou žáků, pokud neznáme počty těchto dětí a jejich rozvrstvení v jednotlivých typech škol.

STŘED: Zároveň v oblasti prevence pozorujeme určitou roztržičnost mezi ministerstvy: MPSV, MŠMT, MZd.

MŠMT: Toto vychází z kompetenčního zákona. MŠMT má na starosti specifickou primární prevenci rizikového chování.

MŠMT: Existují snahy MŠMT o maximální vzdělávání školních metodiků prevence, aby mohli působit samostatně. Jaký na to máte názor?

STŘED: Na základě zkušeností z praxe vnímáme jako velmi dobrou cestu metodiku koordinátorů. Je dobré, když do případného konfliktu vstupuje 3. člověk z venku, který nastavuje mantinely. Vnímám jako obrovskou výhodu, že máme dobré zázemí – supervize, pravidelně se setkáváme, kazuistiky, což ve školství chybí.

Semiramis: S tímto souhlasím, neziskové organizace by se mohly zapojit také do vzdělávání, protože se jedná zejména o lidi z praxe, kteří mají co předat dál.

STŘED: Bude záležet na přístupu v každém kraji, s krajem spolupracujeme dobře, na druhou stranu nás negativně vnímají některé PPP. Obecně je to nastavené tak, že by neziskový sektor měl vyplnit prostor, kam soukromý sektor nezasahuje. Jdeme tam, kde cítíme, že je některá problematická skupina, se kterou se neparcuje. Otázka je ale legislativní a praktické nastavení. Pokud legislativa umožňuje, že kraj může předkládat obdobně zaměřený projekt jako neziskové organizace, je to pak na vzájemné komunikaci mezi nimi. Kraj by měl spíše mapovat.

Semiramis: Víme, že neziskových organizací je spousta, je v našem vlastním zájmu, aby o nás kraj věděl. Pro omezení konkurence mezi neziskovými organizacemi, by bylo vhodné plánování, jako existuje v komunitních službách. Certifikace fungovaly např. u programu proti braní drog.

ACET: Spolupracujeme s celou řadou organizací, v rámci komunitního plánování aktivit jsme ve sborníku a všichni v okolí naší lokality o nás vědí. Vnímáme důležité místo neziskových organizací v oblasti prevence. U nás v kraji nevnímáme konkurenci, spíše naopak a velmi si toho ceníme.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MŠMT: V rámci OP VK vzniká celá řada nových či inovovaných produktů. MŠMT pracuje na databázi výstupů produktů OP VK, produkty by tak měly být veřejně dostupné. Všechny produkty by měli být na veřejně přístupném serveru.

Semiramis: Riziko zveřejnění výstupů, aby se s metodikami pracovalo, tak jak má.

MŠMT: Toto je však obecný problém u všech publikací.

STŘED: Obávám se, že metodici si budou chtít chránit své know – how.

MŠMT: Všechny vzniklé materiály z OP VK jsou financovány z veřejných financí. Autorská práva k materiálům má i MŠMT.